

تأثیر تغذیه سطوح مختلف تفاله چغندر قند بر فراسنجه‌های خونی بره‌های نر پرواری نژاد مغانی

سید علی بطحایی^{۱*}، یوسف جعفری آهنگری^۲، حسن یکتا^۱

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

۲- دانشیار گروه علوم دامی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

* نویسنده مسئول: سید علی بطحایی. Email. ali.bathaei@yahoo.com.

چکیده

به منظور بررسی اثرات سطوح مختلف تفاله چغندر قند بر فراسنجه‌های خونی بره‌های پرواری نژاد مغانی آزمایشی با ۳۰ رأس بره نر در قالب مشاهدات تکرار در زمان با ۵ تیمار و ۶ تکرار انجام شد. طول دوره آزمایش ۷۵ روز بود و به علاوه ۲ هفته دوره عادت‌پذیری نیز در نظر گرفته شد. بره‌ها به ۵ گروه (تیمار) تقسیم شده و در باکس‌های انفرادی قرار گرفتند. تیمارهای آزمایشی به ترتیب شامل: ۱) جیره بدون تفاله چغندر قند (جیره شاهد) ۲) جیره حاوی ۵ درصد تفاله چغندر قند ۳) جیره حاوی ۱۰ درصد تفاله چغندر قند ۴) جیره حاوی ۱۵ درصد تفاله چغندر قند ۵) جیره حاوی ۲۰ درصد تفاله چغندر قند بودند. خونگیری از بره‌ها در پایان آزمایش انجام شد. افزایش سطح تفاله چغندر قند به صورت خطی سبب افزایش سطح گلوکز سرم خون گردید که البته این اعداد از نظر آماری معنی‌دار نبودند ($p < 0.05$). اگرچه سطح اوره خون نیز در تیمارهای دارای سطوح پایین تر تفاله چغندر قند بیشتر از تیمارهای با سطوح بالاتر چغندر قند بود ولی این سطوح در دامنه طبیعی بوده و اختلاف معنی‌داری بین تیمارها مشاهده نگردید ($p < 0.05$). بنابراین تغذیه سطوح مختلف چغندر قند اثر نامطلوبی بر فراسنجه‌های خونی شامل گلوکز و اوره ندارد و از سوی دیگر می‌تواند ازت بیشتری را برای دام فراهم نماید.

واژه‌های کلیدی: تفاله چغندر قند - بره مغانی - فراسنجه‌های خونی - پرواری

مقدمه

چغندر به طور بومی در ناحیه مدیترانه و شرق اروپا وجود داشته و در حال حاضر در بیشتر نقاط دنیا کشت می‌شود. سالانه چندین هکتار از اراضی کشاورزی کشور زیر کشت چغندر قند است. از زمان‌های قدیم از ریشه‌های این گیاه برای موارد پزشکی خصوصاً برای درمان اختلالات کبدی و سم زدایی استفاده شده است. از جمله خواص درمانی چغندر، خاصیت ضد سرطانی آن است. تفاله چغندر قند به علت داشتن مواد قندی، مواد پروتئینی و اسیدهای آمینه، ترکیبات آلی مختلف، الیاف، سلولز، همی سلولز و مواد معدنی مانند سدیم، پتاسیم، کلسیم، منیزیم و مواد دیگر از ارزش تغذیه‌ای مناسب برای دام‌ها برخوردار است. یکی از علل مهم پرارزش بودن تفاله در تغذیه دام، افزایش خوش خوراکی جیره که در نتیجه آن افزایش مصرف خوراک و به دنبال آن ازدیاد بدون وقفه و مداوم وزن دام می‌باشد. میزان رطوبت آن ۸۰ تا ۸۵ درصد و پروتئین خام آن ۱۰ درصد ماده خشک و از نظر فسفر فقیر است. انرژی قابل سوخت و ساز آن برای نشخوارکنندگان ۳۶،۲ مگا کالری در کیلوگرم می‌باشد. این ماده به طور گسترده در تغذیه گاوهای شیری، گوشتی و پرواری و گوسفندان پرواری استفاده می‌گردد، ولی برای تغذیه طیور مناسب نیست. با توجه به مصرف بالای آن در تغذیه دام تاکنون تحقیقات زیادی بر روی این ماده انجام شده و در این تحقیق سعی بر شناخت اثر افزایش سطوح تفاله چغندر قند در جیره بر فراسنجه‌های خونی می‌باشد.

مواد و روش‌ها